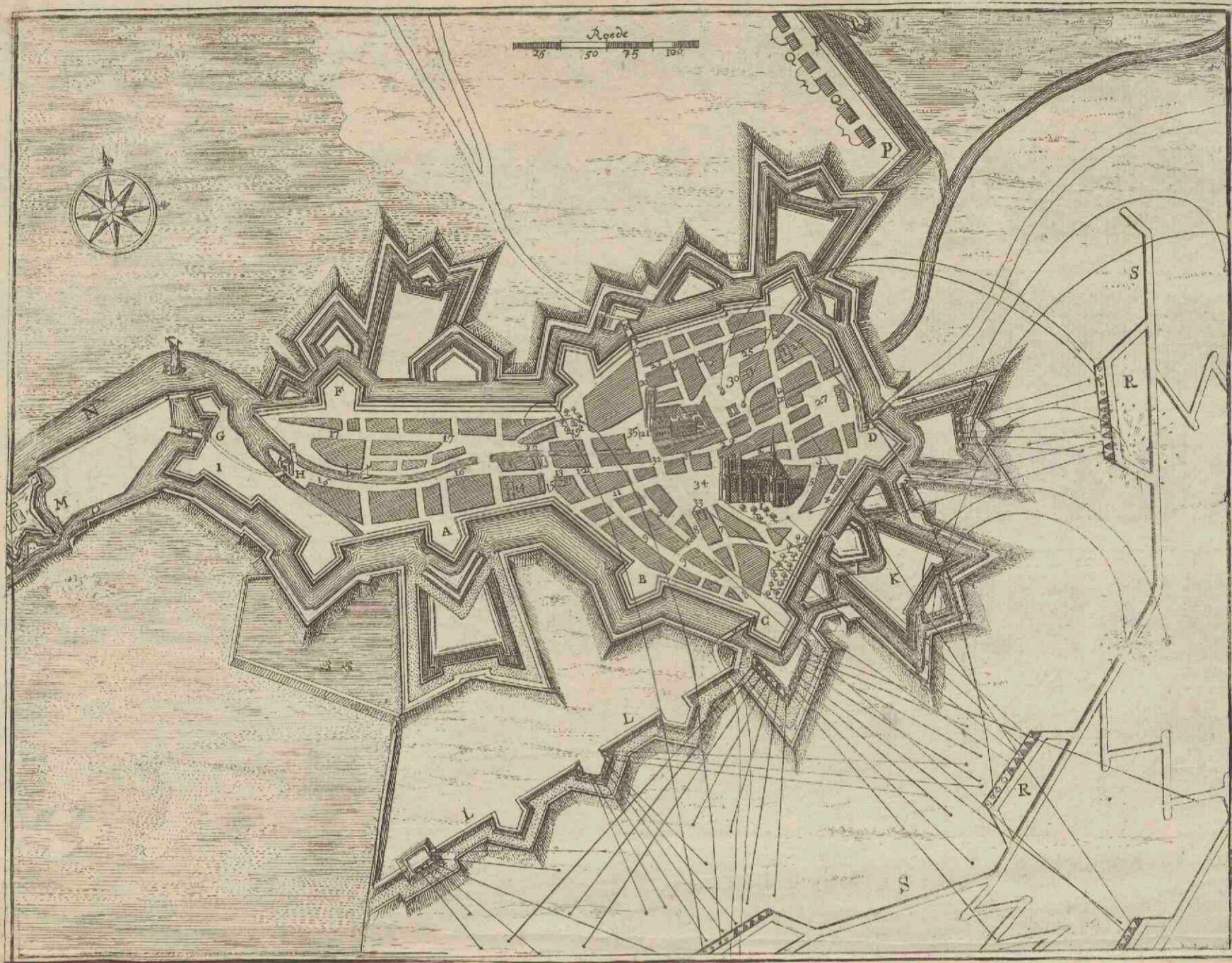

Beschryving der sterke stad van Bergen op Zoom, met derselver belegeringe.

<https://hdl.handle.net/1874/351139>

Beschryving der sterke Stad van BERGEN OP ZOOM, met derselver Belegeringe.

1 De groote Kerk door de France Bomben vernielt.	8 Bos - Straat.	16 De Haven kant.	25 Mossel - Straat.	33 De Halle.	Verdriet.	O Nieuwe Haven.
2 De Suyvel - Straat.	9 Schutters Hof - Straat.	17 Dubbel - Straat.	26 Minnebroers Klooster.	34 De Grootte Markt.	G St. Jakobs Poort.	P Linie strekkende tot Steenberge.
3 De Woutze - Straat.	10 Potter - Straat.	18 Lombard - Straat.	27 De Koren Markt.	35 De Beurs.	H Ham Poort.	Q 't Vliegende Leger onder den Prins van Saxon-Hilburghauz.
4 Rosemaryn - Straat.	11 De Moll.	19 Nieuw Werk.	28 Gafthuys - Straat.	A 't Oranje Bolwerk.	I 't Oude Bek af.	R France Batterien.
5 Papen - Straat.	12 Lieve Vrouwe - Straat.	20 Steenbergze - Straat.	29 De Engelse - Straat.	B 't Bolwerk Belveder.	K Nieuw Bek af.	S Derde parallele Linie der France.
6 School - Straat.	13 - - - Capel.	21 't Marquisat - Hoff.	30 St. Jacobs Capel.	C Bos - Poort.	L Starke Linie Kyk in de Pot.	
7 Hoog - Straat.	14 St. Jans Capel.	22 De Schalyberg.	31 Corte Mest - Straat.	D Woutfche Poort.	M Zuyd Schans.	
	15 St. Geertruy - Straat.	23 St. Anthony - Straat.	32 Lange Mest - Straat.	E Steenbergse Poort.	N Oude Haven.	
		24 Goblet - Straat.		F 't Bolwerk Boere		

BERGEN OP ZOOM, met regt een der sterkste Steden van onsen Staat niet alleen, maar ook van gants Europa; legt aan de Rivier de Zoom geheeten, 't geen ook midden door de Stad loopt, en aldaar de Grebbe genaamt werd, de wal der Stad beslaat een kleen uur in den omtrek, en is voorzien met tien Bolwerken en eens soo veel Ravelynen en halve Maanen; de Graffen aan de Zuydzyde zyn (volgens de Nieuwste manier der Vellingbouw) droog, en konnen door middel van een Sluys, des noods, rykelyk onder water gezet worden. Daar beneevens pronkt zy met voorname bedekte Wegen, Glacis, Mynen, en in 't kort, al wat de Konst opgaf, aan den Grooten Ingenieur en Generaal Koehoorn, wien de zorg door haar Hoog Mog: in den Jare 1699. en 1700. over deeze voorname Grensvesting was toevertrouwt. Aan de zyde van Antwerpen is een versterkte Linie, met vier Reduyten voorzien, en de Kyk in de Pot genaamt word. Naar de kant van Steenbergzen tot aan die Stad, heeft men een seer sterke Linie, welke door Moerassen en middel van Sluysen, ongenaakbaar kan gestelt worden, en door vier Schansen, als de Moermond, de Pinfen enz. gedekt word. Naar de kant der Schelde loopen twee Vaarten, de oude en nieuwe Haven genaamt; langs welke men de Stad in tyd van Belegering rykelyk van alle voorraad kan besorgen, zonder dat de Vyanden zulks beletten konnen, als wordende door de Zuyd of Waterschans, van vyf Bolwerken aan de mond der nieuwe Haven beschermt.

Men zegt dat Bergen op Zoom in den Jare 1287. door Gerard van Wefemale, het eerst met Muuren is bevestigt. In den Jare 1397. is deeze gantsche Stad op twee Gebouwen, na door de Vlam verteert; dog weer als een Phenix uyt syn asche beeter te voorschyn gekomen zynde, heeft zy veel in alle Oorlogstyden moeten uytstaan. In den Jare 1588. meende Parma zig door Verraad 'er Meester van te maken; dog zyn getaande knaapen wierden alle gemafacreert. In den Jare 1605. wierd zy weder door Albertus den Aartshertog byna overrompelt; du Terrail een Franfen Balling, was den aanvoerder van dit feyt: hy trok by nacht door 't ver-

dronken Land, zeer laag water zynde en vermeersterde twee sterkten die de Haven beschermd; dog aan de Waterpoort door zyn mislukt Vuurwerk ontdekt zynde, moest hals over kop de vlugt neemen; omtrent een maand daarna, bestonden de Spanjaarde nog eens die kans te hervatten; dog die van binnen op hun hoede zynde, onthaalde hun soo hevig, ja mannen, Vrouwen en Kinderen dreeven met allerley geweer die Spaanse gelukzoekers soo deerlyk over de muuren daar zy al reets binnen waren, dat zy met groot verlies moesten aftrekken.

In den Jare 1622. ondernam Spinola, nogmaals een Belegering op die Stad; dog na tien duysent man verspilt en vier maanden tyds doorgebracht te hebben, moest hy afdynsen.

In den Jare 1672. meenden den Koning van Vrankryk ook een kans tegen deeze dappere Vesting te wagen; dog door de goede forge van binnen, heeft deselve niet derve aanvallen; dus deeze Stad nog nooyt door een Vyant is overheert geworden.

In den Jare 1747. doet den Koning van Vrankryk op een trouwloze wyze een inval, neemt Staatsvlaandre op een gemakkelyke wyze in bezit, en meent fulks met Brabant ook te doen; Laat ten dien cynde de Loopgrave op den 16den maand July voor dit Bergen op Zoom openen, maar het alziende oog van Godt, doet door de spoedige voorforge van den Doorlugtigen Vorst, den Prince van Oranjen Willem de IV., de oude Bataviersche dapperheyt hier, herleven, deeze Stad wederom tot een manhaftige defensie geresolveert; laat den Franfman de kragt van Bellona's werktuygen ondervinden, en alzo zy van den 16. tot den 24. van de maand July veel Volk verspilt en wynig gevordert zyn, werdende onophoudelyk door 't swaar Geschut, 't werpen van Bomben in hunne Werken verhindert, en door de gedurige uytvallen van het Garnisoen vernielt; nadien door de Linie, welke by den Prins van Hilburghauzen met 15. a 16. duysent man zyn beset, en door de Havens telkens die Stad met versche Troepen en Vivres werd voorzien, dus daar geen gebrek van iets zynde, het zoo wy verhope den Franfchen sal genootzaake, van de Belegering deefer Stad andermaal met groote schaden af te trekken.

I N 'S G R A V E N H A G E,

By DANIEL LANGEWEG, Boek- en Kaartverkoper in de Vlamingstraat.

155¹ 209